

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

УДК: 614.253:61:378

DOI: 10.31652/2412-1142-2025-77-81-91

Гутор Любов Володимирівна

кандидат педагогічних наук, доцент,

кафедра латинської та іноземних мов,

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького,

м. Львів, Україна

ORCID ID: 0000-0002-4685-594X

lyubov.gutor@gmail.com

ГІБРИДНА ТЕХНОЛОГІЯ КОМУНІКАТИВНО-ДЕОНТОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ: ЯКІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Анотація. У статті проаналізовано ефективність впровадження гібридної технології комунікативно-деонтологічної підготовки (ГТКДП) під час підготовки майбутніх лікарів в умовах актуальних викликів вищої медичної освіти. Акцент зроблено на ролі якісного навчального середовища (НС) як ключового чинника професійної підготовки здобувачів медичної освіти, зокрема з метою формування етико-професійної культури, морально-етичних орієнтирів, комунікативної та деонтологічної компетентності. У дослідженні представлено результати анонімного опитування 407 студентів першого курсу Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького щодо якості НС у межах реалізації ГТКДП на кафедрі латинської та іноземних мов.

Аналіз результатів анкетування засвідчив загальну позитивну оцінку якості НС: середній бал склав 8,14 із 10. Респонденти високо оцінили технічне забезпечення, справедливості оцінювання та відкритість викладачів до взаємодії. Водночас, було виявлено відмінності у сприйнятті навчального процесу залежно від форми його організації: дистанційна форма забезпечувала вищий рівень відчуття безпеки, тоді як очна – більш високі показники зосередженості та настрою.

ГТКДП виявилася ефективною адаптивною освітньою технологією в умовах війни, забезпечуючи гнучкість у різних форматах навчання (очно, дистанційно синхронно та асинхронно). Дані опитування доводять, що застосування гібридної технології навчання сприяє розвитку комунікативно-деонтологічної компетентності та безперервності освітнього процесу, незважаючи на актуальні виклики, пов'язані із безпекою навчання. Отримані результати підтверджують доцільність подальшого використання гібридної технології у сфері медичної освіти, з урахуванням потреб студентів, вимог безпеки, а також зростаючої ролі цифрових технологій у формуванні професіоналізму майбутнього лікаря.

У статті підкреслено необхідність періодичного моніторингу якості НС шляхом опитування учасників освітнього процесу, що дозволяє вчасно реагувати на зміни й удосконалювати освітні стратегії.

Ключові слова: гібридна технологія, студент-медик, комунікативна підготовка, деонтологічна підготовка, навчальне середовище.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. У сучасних кризових умовах функціонування вищої медичної освіти зростає потреба впровадження інноваційних підходів до професійної підготовки фахівців. Особливої актуальності набуває застосування гібридних технологій навчання з метою розвитку професіоналізму майбутніх лікарів. Незважаючи на значну увагу освітян до цього аспекту професійної підготовки, на практиці все ще спостерігаються комунікативні,

культурологічні та морально-етичні проблеми у різних вимірах фахової взаємодії, що засвідчує потребу інтеграції у зміст навчальних дисциплін цілеспрямованої комунікативно-деонтологічної підготовки.

Ефективність комунікативно-деонтологічної підготовки майбутніх лікарів за допомогою гібридної технології навчання значною мірою залежить від якості навчального середовища (НС), що виконує функцію простору для поширення знань та вмінь, чинником формування ціннісних орієнтацій, етичних установок та культурно обумовлених моделей фахової поведінки. З метою виявлення реального стану НС, його відповідності освітнім і професійним завданням, а також для подальшого удосконалення навчального процесу виникає необхідність залучення студентів до оцінювання його якості. Саме тому, доцільно проводити анкетування як метод отримання зворотного зв'язку щодо рівня сформованості належних освітніх умов комунікативно-деонтологічної підготовки за допомогою гібридних технологій навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цифровізація вищої медичної освіти шляхом впровадження цифрових засобів навчання для різних академічних цілей, зокрема з метою формування комунікативної компетентності, активно досліджується в світі. У результаті аналізу релевантних літературних джерел виявлено низку фундаментальних праць, що сформуvalи теоретичну основу нашого дослідження.

Особливості застосування цифрових ресурсів у вищій медичній освіті висвітлено в роботах М. Rehman та ін. [1], Л. Манюк [2], Р. Sodomora et al. [3] та ін. Актуальні вимоги до комунікативної підготовки майбутніх лікарів проаналізовано у дослідженнях М. Zalazar-Jaime et al. [4] і L. Susanti et al. [5]. Онлайн- та гібридні технології підготовки з комунікації розкрито у працях V. Suryawanshi & D. Suryawanshi [6], N. Mammadov et. al. [7].

Окремі дослідження зосереджені на застосуванні специфічних цифрових технологій під час викладання англійської мови, зокрема цифрового сторітелінгу [3], сервісів соціальних мереж і мобільних додатків з метою розвитку англійської комунікативної компетентності [2]. Перелічені дослідження підтверджують ефективність застосування цифрових і гібридних освітніх ресурсів у цьому контексті. З іншого боку, необхідність вивчення ставлення студентів до застосування цифрових технологій обґрунтовується в роботах K. Arun et al. [8], Zalazar-Jaime et al. [4], Susanti et al. [5]. Можливості використання електронних освітніх ресурсів в умовах кризових ситуацій, зокрема пандемії, розглянуто у дослідженнях R. Vivek et al. [9], Р. Sodomora et al. [3] та ін. Формування деонтологічної компетентності майбутніх лікарів із використанням традиційних та цифрових освітніх ресурсів також стало предметом аналізу в низці наукових праць [10; 11].

Вивчені праці підтверджують потребу подальшого дослідження можливостей використання цифрових, зокрема гібридних технологій підготовки студентів-медиків і вказують на актуальність оцінювання якості навчального середовища, якість якого впливає на розвиток комунікативно-деонтологічної компетентності.

Мета дослідження – обґрунтувати необхідність періодичного опитування учасників освітнього процесу щодо якості навчального середовища (НС) та висвітлити результати анкетування студентів-медиків щодо комунікативно-деонтологічної підготовки студентів-медиків за допомогою гібридної технології комунікативно-деонтологічної підготовки (ГТКДП) на кафедрі латинської та іноземних мов ЛНМУ.

2. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження відбулося шляхом застосування теоретичних (пошук, аналіз і класифікація релевантних наукових праць), та емпіричних методів наукового пізнання (опитування та опрацювання отриманих даних шляхом статистичного аналізу).

Оцінювання НС комунікативно-деонтологічної підготовки студентів-медиків на кафедрі латинської та іноземних мов Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (ЛНМУ) за допомогою ГТКДП відбувалося шляхом анонімного опитування студентів-

медиків першого курсу. В анкетуванні взяли участь 407 респондентів жіночої (308; 75,7 %) та чоловічої (99; 24,3%) статі.

Опитувальник містив 27 категорій запитань. Беручи до уваги реалії української медичної освіти, запитання стосувалися цифровізації навчального середовища та ефективності різних форм навчання; безпеки освітнього процесу; рівня технічного забезпечення здобувачів освіти; процесу оцінювання, рівня наукового і навчально-методичного забезпечення освітнього процесу; відповідності матеріально-технічних можливостей та вимог навчального процесу; безпеки навчання; впливу війни на освітню діяльність; якості окремих компонентів ГТКДП.

Результати дослідження представлені у вигляді абсолютного значення кількості позитивних відповідей, а також їхньої відносної кількості у вигляді відсотків. Різницю між групами встановлено за допомогою критеріїв χ^2 -квадрат Пірсона та Манна-Уїтні. Різницю вважали достовірною при $p < 0,05$. Статистичні розрахунки проведено у програмному забезпеченні Excel.

3. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

На кафедрі латинської та іноземних мов ЛНМУ процес комунікативно-деонтологічної підготовки інтегровано як складову англомовної підготовки. З цією метою активно використовуються можливості віртуального навчального середовища на основі Moodle та інші сервіси для синхронного й асинхронного віддаленого навчання студентів. З початком пандемії COVID-19 у 2020 році було інтенсифіковано застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітньому процесі, хоча процес розвивався поступово і на якісний рівень піднявся ближче до кінця 2020 року. На початку повномасштабного вторгнення кафедра мала стовідсоткове ІКТ-забезпечення усіх навчальних дисциплін, охоплюючи курси за вибором. Проте, можливості застосування електронних ресурсів суттєво ускладнилися у зв'язку із масовими бомбардуваннями енергосистеми України, що відобразилося тривалою відсутністю електроенергії та, відповідно, обмеженим доступом до електронних навчальних матеріалів. Таким чином, з січня 2023 року було відновлено очне навчання, а на кафедрі латинської та іноземних мов розроблено та впроваджено у навчальний процес ГТКДП із первинною метою заміни занять, пропущених або відмінених через проблеми безпеки (повітряні тривоги, бомбардування, тощо) [11]. ГТКДП продемонструвала свою практичність як засіб комунікативно-деонтологічної підготовки студентів медиків у змішаному форматі навчання залежно від актуальних обставин воєнного часу: очно, дистанційно синхронно, та дистанційно асинхронно.

Дослідження освітніх викликів воєнного часу вказують на те, що НС має враховувати ключові потреби студентів, зокрема, безпеку навчального процесу та розвиток професійної компетентності, що забезпечать потенційну персональну фінансову стабільність майбутніх фахівців і сприятимуть економічному процвітання та якісному післявоєнному відновленню державних процесів [12]. Важливу увагу слід також приділити вибору форми навчання студентів. Перехід на дистанційну (віддалену) форму навчання під час пандемії COVID-19 показав, що цей формат недостатньо ефективний з огляду на негативний вплив на якість навчання на рівні вищої медичної освіти, що передбачає значні обсяги практичної підготовки та розвитку клінічних, зокрема мануальних навичок.

Динаміка розвитку освіти у воєнний час впливає на підготовку та забезпечення навчального процесу після закінчення війни. Дослідження [10; 11] доводять, що освітній процес слід організувати із використанням усіх доступних засобів: аудиторно в приміщеннях ЗВО, очно в усіх доступних невеликих приміщеннях, очно в укриттях, віддалено синхронно або віддалено віддалено асинхронно. Саме комбінований підхід до вибору форми організації навчання здатний оптимізувати освітній процес за кризових обставин. З огляду на це, в умовах війни основним правилом оптимізації навчального процесу є забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців за допомогою усіх можливих традиційних і новітніх засобів і форм навчання та прийняття гнучких академічних, виховних та

управлінських рішень. У свою чергу, підтримка якості освітнього процесу передбачає періодичний моніторинг якості забезпечення НС шляхом проведення відповідних опитувань учасників освітнього процесу.

Залежно від природи інтелектуальних компонентів НС можна класифікувати як *природне НС*, в якому суб'єктом навчально-педагогічної діяльності є людина, *штучне НС*, що реалізується за допомогою штучного інтелекту, *віртуальне НС* або *віртуально-доповнене НС*, залежно від об'єму залучення інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) [13]. Внутрішня організація, взаємозв'язок і взаємозалежність між компонентами НС визначається особливостями його організації, тобто змістовною (система знань, умінь, навичок і якостей) і матеріальною наповненістю (інформація, що підлягає засвоєнню). Зауважимо також, що навчальне середовище в університеті сформоване в результаті взаємодії та взаємовпливу таких його компонентів: науково-методичний потенціал закладу вищої освіти (ЗВО), навчально-методичне забезпечення навчального процесу, матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, роль і потреби здобувачів вищої освіти та освітян.

Як зазначалось вище, оцінювання якості НС передбачає проведення опитувань учасників освітнього процесу. До поширених стандартизованих опитувальників належать перекладений багатьма мовами та верифікований опитувальник DREEM та опитувальник щодо якості НС Вашингтонського університету. До виявлених спільних критеріїв оцінки та категорій запитань опитувальника належать такі групи запитань:

Мотиваційні: зацікавлення дисципліною, бажання продовжити вивчення дисципліни, бажання продовжити навчання у цього ж викладача;

Загальні позитивні (узагальнене сприйняття): сприятливість навчального середовища вільному висловленню думки; справедливе й неупереджене оцінювання, взаємоповага, врахування відмінностей між студентами, рівне, справедливе й неупереджене ставлення до усіх учасників навчального процесу, розуміння викладачем складності сприйняття навчального матеріалу, рівна участь усіх студентів у навчальному процесі, заохочення до виважених обережних висловлювань, урахування й повага до життєвого досвіду студентів;

Загальні негативні (узагальнене сприйняття): наявність некоректних/неетичних висловлювань викладача;

Персональні позитивні (персональне сприйняття): виявлення (моїх) сильних сторін, повага й бажаність (до мене), позитивні очікування (щодо мене) і серйозне сприйняття (моєї) відповіді; забезпечення можливості проявити (мої) лідерські якості;

Персональні негативні (персональне сприйняття): виокремлення з-поміж інших студентів, акцентування на демографічній приналежності, відчуття відчуженості в групі, ігнорування викладачем на занятті, ігнорування колегами під час роботи в групах;

Навчальні очікування: отримання новітніх знань, поглиблення традиційних знань, подолання освітніх викликів, соціальні зв'язки, комунікація, знайомство із чужими культурами;

Оцінювання: врахування індивідуальних зусиль студентів, порівняльна оцінка своєї навчальної діяльності відносно інших студентів групи, оцінка допомоги викладача порівняно із допомогою іншим студентам.

У результаті порівняльно-педагогічного аналізу, співставлення складових і врахування особливостей вищої медичної освіти в Україні, ми створили власний опитувальник гібридного (віртуально-доповненого) НС, що був верифікований та апробований серед студентів першого курсу медичного факультету. Опитувальник використано під час опитування студентів медиків щодо якості забезпечення НС комунікативно-деонтологічної підготовки.

Результати опитування демонструють належну оцінку якості НС з метою комунікативно-деонтологічної підготовки майбутніх лікарів. **За 10-бальною шкалою (1 – найнижчий показник, 10 – найвищий показник)** середній показник становить – 8,14 балів. Відповідно до форми навчання: очно – 8,01, дистанційно – 7,56, у змішаній формі – 8,05.

Опитування також виявило, що незважаючи на загально-прийняті правила навчального процесу на Кафедрі, відпрацювання пропущених через потреби безпеки занять відбувається по-різному. Респонденти зазначили, що матеріал опрацьовується на наступному занятті (299/407, 73,5), використовуються завдання для самостійної роботи (281/407, 69), використовується матеріал у відео-записі (187; 45,9), використовується матеріал для роботи асинхронно (103/407; 25,3) та відбувається відпрацювання заняття (82/407, 20,1). Отримані відповіді демонструють потребу активнішого використання ГТКДП в освітньому процесі.

Цікаві результат виявлено щодо оцінки рівня безпеки, зокрема результати опитування показали, що дистанційну форму навчання студенти-медики вважають значно безпечнішою ($p < 0,05$) (Рис. 1).

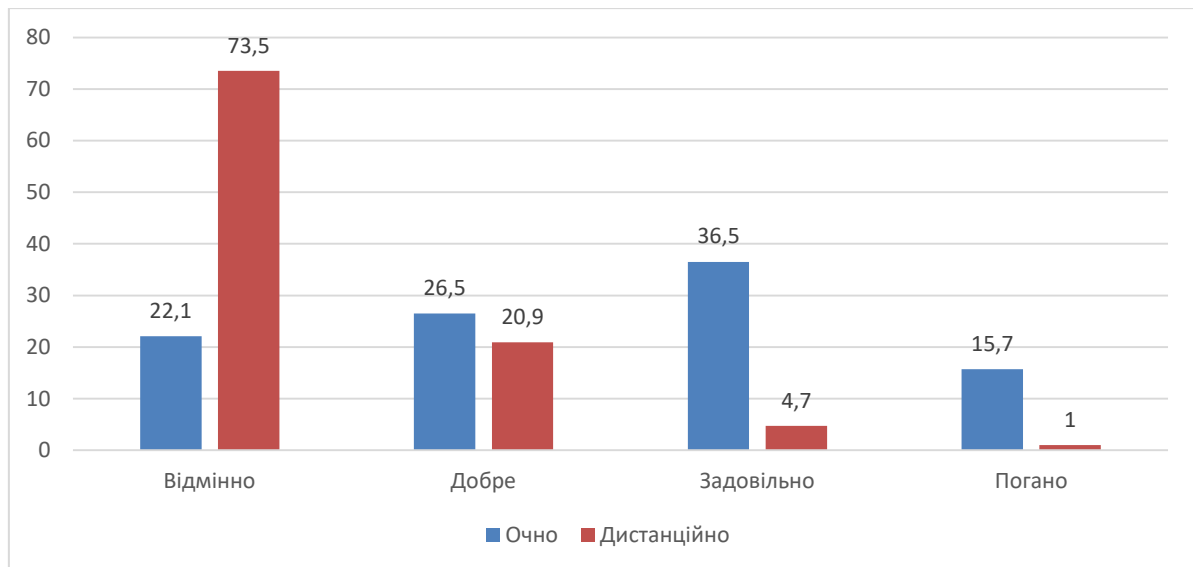


Рис. 1. Оцінка рівня безпеки студентів-медиків ЛНМУ

Опитування показало, що до найпоширеніших електронних навчальних технологій, що застосовуються із метою комунікативно-деонтологічної підготовки належать Zoom (395/407, 97,1), Telegram (344/407, 84,5), Viber (294/407, 72,2), YouTube (219/407, 53,8), Google Meet (35/407, 8,6) та TikTok (28/407, 6,9).

Такі результати доводять активне використання різноманітних електронних навчальних технологій у процесі комунікативно-деонтологічної підготовки. Найбільш поширеним інструментом виявився Zoom, що свідчить про його ефективність як освітнього ресурсу з метою синхронного онлайн-навчання та живої взаємодії між учасниками освітнього процесу.

Також значна кількість опитаних студентів-медиків використовують месенджери, зокрема Telegram (84,5) та Viber (72,2), що вказує на їхню зручність для неформального спілкування, обміну навчальними матеріалами та організаційної підтримки. Популярність YouTube (53,8) демонструє важливість відеоконтенту для візуалізації навчального матеріалу, розвитку професійних комунікативних навичок і самостійного опрацювання тем.

Натомість менш поширеним є використання Google Meet (8,6) і TikTok (6,9), що ймовірно, зумовлено або технічними обмеженнями, або недостатньою інтеграцією цих платформ у структуру освітнього процесу. Зокрема, TikTok, незважаючи на популярність серед молоді, ще не набув сталого освітнього статусу в академічному середовищі.

Отримані дані підтверджують, що перевага надається платформам, які забезпечують зручність комунікації, синхронне спілкування та доступ до мультимедійного контенту, що є ключовими чинниками у формуванні комунікативно-деонтологічних компетентностей.

Окреме запитання опитування було спрямоване на оцінку поведінкових чинників навчального процесу (покращилися vs погіршилися vs не зазнали змін) під час дистанційного формату навчання. На думку значної більшості студентів такі поведінкові аспекти навчального процесу покращуються за умов дистанційного навчання ($p < 0,05$): мотивація до

навчання, успішність і працездатність. У свою чергу погіршилися ($p < 0,05$): сконцентрованість і настрої. Не зазнала змін лише якість теоретичних знань. Варто зазначити, що значної різниці не виявлено між відповідями «покращилося» vs «не зазнало змін» щодо якості практичних навичок, запам'ятовування і відвідування навчальних занять ($p > 0,05$).

Такий розподіл відповідей свідчить про неоднозначний вплив дистанційного навчання на поведінкові чинники освітнього процесу. З одного боку, покращення мотивації, працездатності та успішності може бути пов'язане з можливістю більш гнучкого розподілу часу, індивідуалізації темпу навчання та зниженням стресових факторів, пов'язаних із потребами безпеки і фізичною присутністю в аудиторіях. З іншого боку, зниження рівня сконцентрованості та погіршення настрою вказують на психологічні труднощі, які можуть супроводжувати тривале перебування у віртуальному середовищі без достатньої соціальної взаємодії.

Нейтральна оцінка якості теоретичних знань та відсутність статистично значущих змін щодо розвитку практичних навичок, запам'ятовування та відвідування занять може вказувати на стабільність цих показників або на складність їх адекватної самооцінки студентами. Це підкреслює потребу у подальшому вивченні об'єктивних навчальних результатів у поєднанні із суб'єктивними враженнями здобувачів освіти.

Загалом, результати дозволяють стверджувати, що дистанційний формат навчання має і позитивні, і негативні сторони, які варто враховувати при плануванні змішаних освітніх підходів, спрямованих на досягнення академічних та психоемоційних цілей навчального процесу.

Рівень власного технічного забезпечення респонденти оцінили в цілому позитивно, що відображено на Рисунку 2.

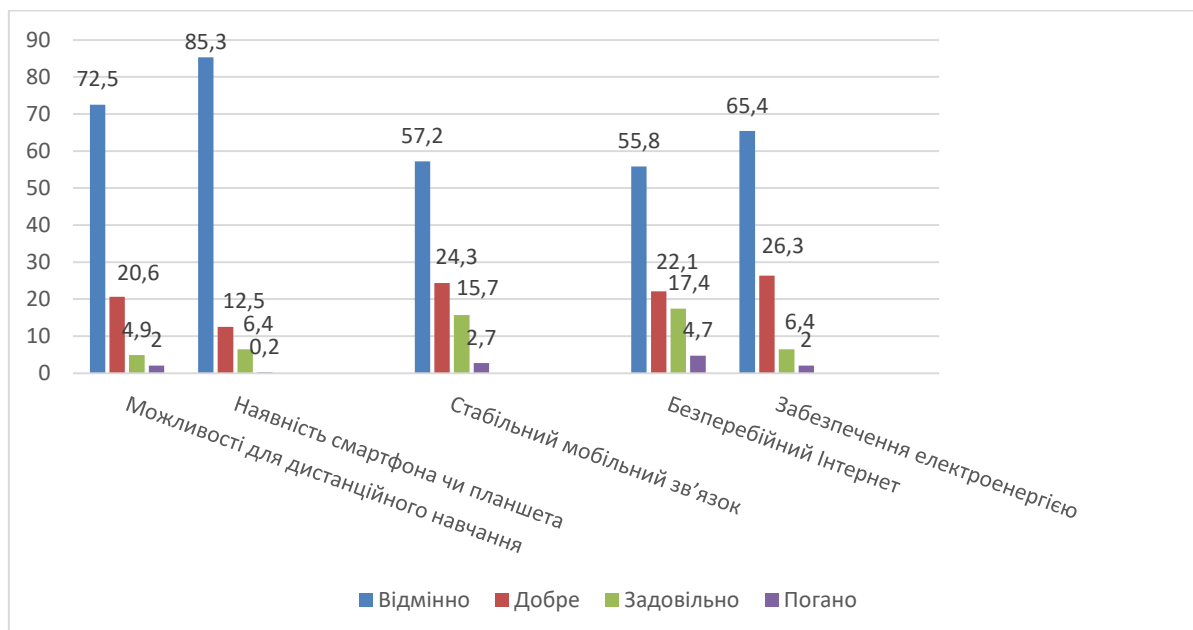


Рис. 2. Рівень технічного забезпечення респондентів

Ще одним важливим чинником, що впливає на ефективність дистанційного навчання, є технічне забезпечення. Респонденти в цілому позитивно оцінили власний рівень технічної підготовки, що свідчить про достатню наявність ресурсів для участі в онлайн-навчанні (рис. 2). Це, своєю чергою, могло стати одним із факторів, які сприяли підвищенню мотивації та успішності, про що йшлося вище. Наявність якісного технічного обладнання та стабільного інтернет-з'єднання є важливими передумовами для забезпечення повноцінного освітнього процесу в умовах дистанційного або змішаного формату.

Варто також зазначити, що респонденти охарактеризували процес оцінювання знань на Кафедрі як справедливий (351/407; 68,8), об'єктивний (307/407; 75,4) та лояльний (280/407; 68,80). Такі оцінки свідчать про довіру студентів до організації освітнього процесу та системи контролю знань під час комунікативно-деонтологічної підготовки і належний рівень академічної доброчесності. У свою чергу задоволеність студентів організацією освітнього процесу та оцінюванням знань і навичок є додатковим чинником збереження мотивації до навчання, оскільки вони забезпечують відчуття прозорості й неупередженості процесу навчання.

Оцінювання якості ГТКП, впровадженої на кафедрі латинської та іноземних мов ЛНМУ з метою комунікативної і деонтологічної підготовки студентів як окремого аспекту опитування детально описано у попередніх дослідженнях автора [11].

Гібридна технологія комунікативно-деонтологічної підготовки (ГТКДП) є універсальним освітнім засобом, що може ефективно застосовуватись під час змішаного, дистанційного та очного навчання [11]. Ця технологія інтегрує традиційні елементи електронного навчання (зокрема електронні тести, квізи, навчальні відео, інструменти соціальних мереж), платформи для відео конференцій, а також оновлені навчальні ресурси віртуального навчального середовища. Структура ГТКДП охоплює низку компонентів, спрямованих на формування ключових професійно-комунікативних умінь, зокрема:

- *Навчальні відео-лекції* тривалістю до 15 хвилин, присвячені питанням медицини, медичної деонтології та морального вибору в системі охорони здоров'я, а також супровідні тренувальні завдання. Вони спрямовані на глибше засвоєння навчального матеріалу відповідно до тематичного плану, розвиток навичок правильної вимови термінів, професійної лексики та опрацювання пов'язаних граматичних структур.

- *Інтерактивні тексти* із завданнями на розуміння прочитаного, що сприяють розвитку критичного та аналітичного мислення, а також аналітичного читання як важливої професійної навички.

- *Інтерактивні відео з вправами на аудіювання*, що допомагають розвивати сенсорно-слухове сприйняття на інформації, зокрема розуміння спеціалізованої лексики, пов'язаної з професійною тематикою.

- *Завдання на збагачення словникового запасу та термінології*, спрямовані на вдосконалення навичок вживання медичної та загальної англійської мови, зокрема шляхом опрацювання колокацій, словотвору, перекладу та ін.

- *Завдання з цифрового сторітелінгу*, з метою розвитку комунікативно-деонтологічної компетентності, цифрового професіоналізму, риторичних навичок, структурованого мовлення, а також лексико-граматичної точності у висловлюваннях на професійну тематику [3].

Аналіз ставлення студентів-медиків щодо ГТКДП свідчить про переважно позитивне сприйняття цього освітнього підходу з боку студентів. Окрім цього, більшість респондентів відзначили, що запропоновані ресурси сприяють кращому засвоєнню матеріалу (55,3%; 225/407) та є корисними у випадках, коли заняття не відбулося (48,6%; 198/407) або було пропущене (39,3%; 160/407). Це вказує на функціональність технології як компенсаторного та підтримувального інструменту в умовах гнучкого навчального графіку.

Окрім цього, частина студентів зазначила, що навчання з використанням компонентів ГТКДП є цікавішим та доступнішим, зокрема: 27,8% респондентів вказали на загальне полегшення навчального процесу, а 25,8% (117/407) – на інтерес до впроваджених ресурсів. Ще 22,9% (93/407) відзначили, що навчатися з використанням ГТКДП було цікавіше порівняно з попереднім досвідом без них. Такі результати свідчать про мотиваційний та залучальний потенціал інтерактивних компонентів ГТКДП.

Водночас варто звернути увагу на наявність критичних оцінок. Частина студентів висловила неоднозначне ставлення до впроваджених компонентів (17,2%; 70/407), а деякі вказали на їхню негативну роль у навчальному процесі: 20,4% (83/407) вважають, що вони ускладнюють навчання, 15% (61/407) – що не сприяють кращому засвоєнню теми, а 6,9%

(28/407) – що ці ресурси зовсім не цікаві. Такі результати можуть бути зумовлені індивідуальними особливостями різних навчальних стилів, рівнем цифрової грамотності студентів або недостатнім залученням викладача до супроводу використання інноваційних інструментів.

Окремим аспектом було вивчення думки студентів щодо компонентів ГТКДП (Таблиця 1). Аналіз результатів оцінювання, представлений у таблиці 1, засвідчує переважно позитивне сприйняття цифрових навчальних ресурсів здобувачами освіти.

Таблиця 1

Оцінка якості компонентів ГТРДК

Компонент ГТРДК	Дуже добре	Добре	Погано	Дуже погано
Навчальні відео-лекції	136/407 (33,4)	219/407 (53,8)	46/407 (11,3)	6/407 (1,5)
Інтерактивний текст	111/407 (27,3)	254/407 (62,4)	38/407 (9,3)	4/407 (1)
Інтерактивне відео	141/407 (34,6)	222/407 (54,5)	39/407 (9,6)	5/407 (1,2)
Завдання розвитку лексики	123/407 (30,2)	237/407 (58,2)	43/407 (10,6)	4/407 (1)
Цифровий сторітелінг	180/407 (44,2)	183/407 (45)	42/407 (10,3)	2/407 (0,5)

Найвищий рівень схвалення отримав компонент «Цифровий сторітелінг», який 44,2% респондентів оцінили як «дуже добрий», а ще 45% – як «добрий». Такий результат свідчить про високу ефективність цього інструмента як інструменту розвитку комунікативно-деонтологічної компетентності та критичного мислення у форматі монологічного мовлення. Окрім цього, цифровий сторітелінг має потенціал формування емоційної залученості студентів до навчального процесу.

Подібно високі оцінки отримали компоненти ГТКДП, а саме: інтерактивне відео (34,6% – «дуже добре» і 54,5% – «добре») та навчальні відео-лекції (33,4% і 53,8% відповідно). Це свідчить про ефективність відео матеріалів з метою засвоєння професійної лексики, що є важливою ціллю комунікативної підготовки майбутніх медичних фахівців.

Інтерактивні тексти та завдання на розвиток лексики також отримали загалом позитивні оцінки, зокрема, понад 85% студентів відзначили їх як «добрі» або «дуже добрі». Це підтверджує доцільність використання текстових матеріалів із граматичними та лексичними вправами у структурі віртуального навчального середовища, особливо для поглиблення розуміння професійної термінології та читання спеціалізованих текстів.

Незначна частка негативних оцінок («погано» та «дуже погано») варіюється від 10,3 % до 12,8 % залежно від компонента, що може бути пов'язано з індивідуальними відмінностями, пов'язаними із вхідним рівнем підготовки студентів.

Загалом, результати демонструють високу ефективність компонентів ГТРДК як частини адаптивної моделі навчання, що поєднує цифрові ресурси із традиційними дидактичними підходами. Особливої уваги заслуговує потенціал цифрового сторітелінгу як інструмента інтеграції мовної, професійної та етичної підготовки. Загалом, ГТКДП отримала позитивну оцінку як інноваційна освітня технологія. Однак, результати також вказують на необхідність подальшого вдосконалення її компонентів з урахуванням потреб, уподобань та зворотного зв'язку здобувачів освіти. Це дозволить підвищити її ефективність і зменшити відсоток респондентів, які сприймають впроваджені ресурси як бар'єр у навчальному процесі.

4. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Результати проведеного дослідження засвідчили ефективність впровадження ГТКДП у вищій медичній освіті як адаптивної моделі навчання, здатної забезпечити безперервність освітнього процесу в умовах воєнного стану. Досвід кафедри латинської та іноземних мов ЛНМУ імені Данила Галицького демонструє, що комбіноване використання традиційних і цифрових форм навчання сприяє збереженню якості підготовки майбутніх лікарів, зокрема у контексті розвитку комунікативної компетентності та етико-професійної культури.

Аналіз результатів анкетування студентів-медиків свідчить про позитивну оцінку якості НС комунікативно-деонтологічної підготовки за допомогою ГТКДП. Зокрема, високий середній бал оцінки віртуально-доповненого НС (8,14 із 10) підтверджує відповідність НС потребам і очікуванням здобувачів освіти. Респонденти також позитивно оцінили справедливість, об'єктивність і лояльність процесу оцінювання, а також наявність належного технічного забезпечення.

Особливої уваги потребує питання безпеки навчального процесу, адже дистанційна форма навчання сприймається студентами як безпечніша. Водночас, за низкою поведінкових параметрів (мотивація, працездатність, успішність) дистанційне навчання демонструє кращі показники, хоча сконцентрованість і настроїв студентів-медиків покращилися в умовах очного навчання, що свідчить про потенціал адаптації освітніх підходів до індивідуальних потреб студентів у кризових умовах.

Компоненти ГТКДП у віртуальному навчальному середовищі ЛНМУ, що охоплюють інтерактивні відео, тексти, аудіо вправи та цифровий сторітелінг, сприяють кращому засвоєнню матеріалу, підвищують зацікавленість студентів та підтримують навчальний процес у випадку пропущених занять у зв'язку з потребами безпеки учасників освітнього процесу та у різних форматах навчання. Водночас отримані дані свідчать про наявність неоднозначного сприйняття ГТКДП деякими студентами, що вказує на необхідність подальшого вдосконалення та адаптації навчальних компонентів з урахуванням різних навчальних стилів і потреб.

Перспективи подальших досліджень полягають у вивченні досвіду іноземних ЗВО щодо реалізації комунікативно-деонтологічної підготовки в умовах цифрової трансформації освіти та підготовці навчально-методичного комплексу комунікативно-деонтологічної підготовки майбутніх лікарів в умовах гібридного навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Rehman, M., Andargoli, M. & Pousti, H. (2019). HEALTHCARE 4.0: TRENDS, CHALLENGES AND BENEFITS. Australasian Conference on Information Systems Perth Western Australia, Healthcare 4.0, 556-564. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/342981091_Healthcare_4.0_Trends_Challenges_and_Benefits.
- [2] Maniuk, L. (2016). SOCIAL MEDIA IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL AND COMMUNICATIVE SKILLS TRAINING OF FUTURE PHYSICIANS. Information Technologies and Learning Tools, 53(3), 88-97. <https://doi.org/10.33407/itlt.v53i3.1425>
- [3] Sodomora, P. et. al. (2021). STUDENT STORYTELLING FOR COMMUNICATION SKILL DEVELOPMENT ONLINE (IN THE TIME OF COVID-19 QUARANTINE). The New Educational Review, 63, 149-160. <https://doi.org/10.15804/tner.21.63.1.12>
- [4] Zalazar-Jaime, M., Moretti, L., García-Batista, Z., & Medrano, L. (2023). EVALUATION OF AN ACADEMIC SATISFACTION MODEL IN E-LEARNING EDUCATION CONTEXTS. Interactive Learning Environments, 31(7), 4687-4697. <https://doi.org/10.1080/10494820.2021.1979047>
- [5] Susanti, L., Alamsyah, D. & Hikmawati, N. (2023). INDIVIDUAL PERFORMANCE MODEL FOR E-LEARNING IN UNIVERSITY. 2023 3rd International Conference on Intelligent Communication and Computational Techniques (ICCT), Jaipur, India, 1-5. Retrieved from: <https://ieeexplore.ieee.org/document/10075959> accessed 10 June 2024.
- [6] Suryawanshi, V., & Suryawanshi, D. (2015). FUNDAMENTALS OF E-LEARNING MODELS: A REVIEW. IOSR Journal of Computer Engineering, 20, 107-120. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/349917219_Fundamentals_of_E-Learning_Models_A_Review
- [7] Mammadov N. oglu, Sokolova, S., & Kholiavko, N. (2019). DEVELOPMENT OF STUDENTS' FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE IN CONTEXT OF INTERNATIONALISATION AND INFORMATISATION OF HIGHER EDUCATION. Advanced Education, 6(11), 22-29. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.155501>

- [8] Arun, K., Kahraman Gedik, N., Olcay, Z., Ozdemir, G., & Çıkrıkçı, M. (2023). A SCALE DEVELOPMENT TO DETERMINE UNIVERSITY STUDENTS' ATTITUDES TO ONLINE EXAMS ASSESSMENT. *Advanced Education*, 11(23), 157–169. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.283028>
- [9] Vivek, R., Nanthagopan, Y., Piriatharshan, S., & Krupskyi, O. (2023). TEACHING PRACTICES IN THE NEW NORMAL: QUALITATIVE INQUIRY (SRI LANKA CASE). *Advanced Education*, 11(23), 170–189. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.290370>
- [10] Nychkalo N., & Gutor L. (2024). COMMUNICATION ASPECTS IN DEONTOLOGICAL EDUCATION OF MEDICAL STUDENTS IN UKRAINE: TRADITIONAL AND DIGITAL LEARNING TOOLS. *Education: Modern Discourses*, No. 7, 104–113. <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2024-7-10>
- [11] Gutor, L., & Sodomora, P. (2024). HYBRID COMMUNICATION TRAINING TECHNIQUE TO SOLVE WARTIME ACADEMIC AND SAFETY ISSUES: PERCEPTION OF MEDICAL STUDENTS. *Advanced Education*, 12(25), 44–55. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.308207>.
- [12] Bernardo, M. A., & Baranovich, D. L. (2014). HIGHER EDUCATION IN THE HEART OF CONFLICT: THE PIVOTAL ROLE OF STUDENT AFFAIRS. *International Journal of Educational Development* 35, 78-85. doi: 10.1016/j.ijedudev.2012.08.007
- [13] Биков, В. Ю. (2006). ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ МОДЕЛЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 1(1).

HYBRID TECHNOLOGY OF COMMUNICATIVE AND DEONTOLOGICAL TRAINING OF FUTURE PHYSICIANS: QUALITY OF LEARNING ENVIRONMENT

Abstract. The article analyzes the effectiveness of implementing a hybrid technology of communicative and deontological training (HTCDT) in higher medical education in the context of current challenges. Emphasis is placed on the role of a high-quality learning environment (LE) as a key factor in the professional training of medical students, particularly in shaping professional culture, moral and ethical values, as well as communicative and deontological competence.

The study presents the results of an anonymous survey of 407 first-year students at Danylo Halytsky Lviv National Medical University regarding the quality of the LE within the implementation of HTCDT by the Department of Latin and Foreign Languages.

The analysis of the survey results demonstrated a generally positive assessment of the LE quality: the average score accounted for 8.14 out of 10. Respondents highly evaluated the technical support, fairness of assessment, and openness of instructors to interaction. At the same time, the survey revealed the differences in the perception of the educational process depending on the form of its organization: the remote format provided a higher sense of safety, whereas the face-to-face format showed higher levels of focus and engagement.

HTCDT proved to be an effective adaptive educational technology during wartime conditions, ensuring flexibility across various learning formats (in-person, synchronous, and asynchronous online learning). The survey data indicate that the use of hybrid learning technology contributes to the development of communicative and deontological competence and supports the continuity of the educational process, despite current challenges related to safety in education. The obtained results confirm the feasibility of further development of hybrid technology in medical education, taking into account students' needs, safety requirements, and the growing role of digital technologies in shaping the professionalism of future doctors.

The article emphasizes the necessity of regular monitoring of LE quality through surveys of educational process participants, which allows for timely responses to changes and improvement of educational strategies.

Keywords: hybrid technology, medical student, communicative training, deontological training, learning environment.

References (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Rehman, M., Andargoli, M. & Pousti, H. (2019). HEALTHCARE 4.0: TRENDS, CHALLENGES AND BENEFITS. *Australasian Conference on Information Systems Perth Western Australia, Healthcare 4.0*, 556-564. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/342981091_Healthcare_40_Trends_Challenges_and_Benefits.
- [2] Maniuk, L. (2016). SOCIAL MEDIA IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL AND COMMUNICATIVE SKILLS TRAINING OF FUTURE PHYSICIANS. *Information Technologies and Learning Tools*, 53(3), 88-97. <https://doi.org/10.33407/itlt.v53i3.1425>